

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 2 (1894)

Δελτίον ΧΑΕ 2 (1892-1894), Περίοδος Α'

Ανακοίνωσις περί της Μονής Δαφνίου

Σοφία ΒΙΜΠΟΥ

doi: [10.12681/dchae.1522](https://doi.org/10.12681/dchae.1522)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΒΙΜΠΟΥ Σ. (1894). Ανακοίνωσις περί της Μονής Δαφνίου. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 2, 92-95. <https://doi.org/10.12681/dchae.1522>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ανακοίνωσις περί της Μονής Δαφνίου

Σοφία ΒΙΜΠΟΥ

Δελτίον ΧΑΕ 2 (1892-1894), Περίοδος Α' • Σελ. 92-95

ΑΘΗΝΑ 1894

Νῦν ἐκατέρωσε τοῦ παλαιοῦ ἐκκλητιδίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὃ ἐκεῖσε διακένων γέρον Λουλουδάκης προσέθηκε δύο ἕτερα παρεκκλήσια, τὸ τοῦ Προφήτου Ἑλίου καὶ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου πρὸς τιμὴν τῆς Α.Ρ.Υ. τοῦ Διαδόχου.

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῆς Χριστιανικῆς ἱστορίας τοῦ ὄλου Λυκαθηττοῦ ἀναφέρομεν ὅτι εἰς τὴν ΒΔ. πλευρὰν τούτου ὑπὸ ἰκανῶς εὐρὺ σπήλαιον εὑρηται ἕτερος Χριστιανικὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου.

Ὀλίγη δὲ τούτου κατωτέρω ὑπὸ ἡλιβάτους πέτρας εὑρηται εὐρεῖα ῥωγμὴ, ἥτις ἐκ τῶν περιωθέντων ἐν αὐτῇ ἀσβεστοχρισμάτων πιθανῶς ἐχρησίμευεν ἐπὶ τουρκοκρατίας ὡς καταφύγιον ἀσκητοῦ τινος.

Ταῦτα, Κύριοι, περὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Λυκαθηττοῦ· ἂν δὲ εἰς τὴν φυσικὴν ποίησιν τοῦ ὄρους τούτου προσθέσωμεν καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῦ συχνὰς εὐσεβεῖς ἀναβάσεις τῆς Σεπτῆς ἡμῶν Ἀνάσσης ΟΛΓΑΣ, τότε, νομίζομεν, Κύριοι, ὅτι τὸ ὄρος τοῦτο ἀποφαίνει οὐ μόνον προσφιλὴς καὶ ὠραία τῆς φύσεως ποίησις, ἀλλὰ καὶ εὐσεβῶν ἀναμνήσεων καὶ παραδόσεων ἐξοχωτάτη ὄξυκόρυφος πέτρα.

Β'.

ΣΟΦΙΑΣ ΒΙΜΠΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑΣ

Ἀνακοίνωσις περὶ τῆς μονῆς Δαφνίου.

Ἦπ' ἀριθ. 1729 εἰς εὐσεβῆ μνήμην Σοφίας πρεσβυτέρας τῆς μητρὸς τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Θεοκλήτου Βίμπου, κατεχωρίσαμεν τὴν ἐξῆς περὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Μονῆς Δαφνίου παράδοσιν, ἣν ἡ Α. Σ. ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς σεβασμίας μητρὸς αὐτοῦ ἤκουσεν,

καὶ ἦν ὡς τοιαύτην Ἀθηναϊκὴν λαϊκὴν παράδοσιν ἡ Α. Σ. ἡμῖν ἀπέστειλεν ἔχουσαν οὕτως:

«Περὶ τῆς Μονῆς Δαφνίου φέρεται ἐν τοῖς στόμασι τοῦ λαοῦ ἡ ἐξῆς παράδοσις. Καὶ ταύτην ἤκουσα ἐκ στόματος τῆς μητρὸς μου.

Ὁ βασιλόπαις τῶν Μεγάρων ἐμνηστεύθη τὴν βασιλόπαιδα τῆς Ἐλευσίως. Ἡμέραν δέ τινα αὐτὸς ἐπῆγε νὰ λουσθῆ ἐν τῇ παραλίᾳ τῇ πρὸς δυσμὰς τῆς Μονῆς κατὰ τὴν θέσιν ἣτις νῦν λέγεται Σκαραμαγκᾶ, καὶ ἐνῶ ἐλούετο ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν τὸ δακτυλίδιον τῆς μνηστείας, καὶ μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας δὲν κατώρθωσε νὰ τὸ εὔρῃ. Μετὰ ταῦτα αἰφνης πειραταὶ (κοινῶς φοῦστα) Ἀλγερινοὶ τὸν συνέλαβον, τὸν ἀπήγαγον αἰχμάλωτον εἰς Ἀλγερίαν, καὶ τὸν ἐπώλησαν εἰς ἓνα αὐθέντην πλούσιον γαιοκτήμονα. Οὗτος τὸν μετεχειρίζετο ὡς δούλον (σκληρόν) μετὰ τῶν ἄλλων πολλῶν ὁμοίων, οἵτινες εἰργάζοντο δι' αὐτόν. Ἡμέραν τινα ὁ αὐθέντης προτείνει εἰς τοὺς δούλους του, ὅτι θὰ χαρίσῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξημερώσῃ καὶ καλλιεργήσῃ ἄγριόν τινα τόπον, τὸν ὁποῖον κατεῖχεν ὁ αὐθέντης. Ὁ βασιλόπαις τὸ ἀποφασίζει καὶ τὸ κατορθώνει, καὶ οὕτω χαρίζεται αὐτῷ ἡ ἐλευθερία.

Ἄλλ' ἐν μέσῳ τοῦ ἐκχερωθέντος κτήματος ὑπῆρχε πλάτανος, καὶ ἐνῶ ἔσκαπτεν ὑπ' αὐτόν, εὔρε θησαυρόν, ὃν ἐσκέπασε μὲ χῶμα καὶ ἀπέκρυψεν.

Εἶπε δὲ τῷ αὐθέντῃ ὅτι τὸν πλάτανον ἀφήκεν ἄθικτον, ὡς στολισμὸν τοῦ κτήματος, καὶ μάλιστα προέτρεψεν αὐτόν νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐπίσης ἀνέπαφον. Τὸν παρεκάλεσε δὲ μόνον νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ ν' ἀγοράσῃ ἄλας διὰ τὴν πατρίδα του. Ἀγοράζει λοιπὸν ὁ βασιλόπαις 7 μικρὰς βυτίνας, καὶ τὰς γεμίζει μὲ τὰ φλωριά τοῦ πλατάνου, θέτων μόνον ἄνω καὶ κάτω τοῦ πυθμένος αὐτῶν ἄλας πρὸς τὸ φαινόμενον. Ἐπειτα

κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐθέντου μεταφέρεται μετὰ τῶν 7 βυτινῶν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ὁπόθεν ἀπήχθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Ἀλγερίνων, καὶ αποβιβάζεται εἰς τὴν παραλίαν μετὰ τοῦ ἐν ταῖς βυτίταις θησαυροῦ.

Ἀφίνομεν τὸν βασιλόπαιδα, καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὴν μνηστήν αὐτοῦ. Αὕτη ἰδοῦσα τὴν ἀπώλειαν τοῦ μνηστήρος, ἀπεφάσισε νὰ γείνη κηλογραία. Ἀπέναντι καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μονῆς Δαφνίου, πρὶν ἢ αὕτη κτισθῆ, ὑπῆρχε ναῖσκος (καὶ σήμερον ἔτι ἐν ἐρειπίοις σωζόμενος), ὅπου ἐμόναζε γέροντες ἀσκητῆς. Παρὰ τῷ γέροντι λοιπὸν τούτῳ ἀπεφάσισεν ἡ βασιλόπαις νὰ μονάσῃ καὶ διέληθῃ τὸν ἐπίλοιπον αὐτῆς βίον ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Ἐμείνε λοιπὸν παρ' αὐτῷ.

Τὸ δὲ ἀπολεσθὲν, ὡς εἶπομεν, δακτυλίδιον κατέπιεν ἰχθύς, ὁ ὅποιος μετ' ἄλλων ἰχθύων ἠγοράσθη παρὰ τοῦ ἀσκητέοντος γέροντος· καθαρίζουσα δὲ τοὺς ἰχθύς ἡ μοναχὴ ἤδη βασιλόπαις, εὐρίσκει τὸ δακτυλίδιον, τὸ ἀναγνωρίζει ὡς ἰδικὸν τῆς, καὶ σχηματίζει τὴν πεποιθήσιν ὅτι ὁ βασιλόπαις κατεβρώθη ὑπὸ ἰχθύων, καὶ οὕτως ἐχάθη διὰ παντός.

Ἄλλ' αἰφνης ὁ βασιλόπαις, ὡς εἶρηται, ἀποβιβάζεται εἰς τὴν πρὸς δυσμὰς τοῦ Δαφνίου παραλίαν. Μείνας δὲ μόνος καὶ κυλίων τὴν μίαν βυτίνην, φθάνει εἰς τοῦ ἀσκητοῦ καὶ τῆς μοναχῆς βασιλόπαιδος. Ἐκ τῆς ἀφηγήσεως δὲ τῶν περιπετειῶν καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ δακτυλίου ἀναγνωρίζεται αὐτὸς μὲν ὡς ὁ βασιλόπαις τῶν Μεγάρων, ἡ δὲ μοναχὴ ὡς ἡ βασιλόπαις τῆς Ἐλευσίνας, ἥτοι τὰ μεμνηστευμένα ἀλλήλοις πρόσωπα. Τότε καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ κυλίοντες φέρουσι καὶ τὰς ἄλλας βυτίνας εἰς τὸ ἀσκηταρεῖον. Ἐπειτα διὰ τῶν χρημάτων τῶν 3 μόνον βυτινῶν κτίζουσι τὴν μεγαλοπρεπῆ Μονὴν τοῦ Δαφνίου, ἔνθα ἅπαντες ἐμόνασαν μέχρι τέλους τοῦ βίου των. Τὰς δὲ λοιπὰς 4 βυτίνας ἔθαψαν

ἐκεῖ που πλησίον, αἴτινες καὶ νῦν ἔτι, λέγουσιν, σώζονται
κεκρυμμένοι ὑπὸ τὴν γῆν».

Νοεμβρίου 11, 1890.

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Θεόκλητος.

Γ'.

Ἀνακοίνωσις τῆς Α. Σ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας
κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΒΟΥΛΙΣΜΑ.

Ὁ Σ. Ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας κ. Εὐστάθιος Βουλι-
σμάς δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν κ. Γ. Δουρούτην, ἧς
ἀντίγραφον ὑπ' ἀριθ. 1853 κατετέθη ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀρχεῖῳ,
ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐν τῷ δελτίῳ (Α'. σελ. 70) δημοσι-
ευθεῖσαν χρονολογικὴν σημείωσιν, τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 839
μηνιαίῳ ὑπάρχουσαν περὶ τῆς ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν ἀλώσεως
τῶν Ἀθηνῶν, ἐπέστελε τὰ ἑξῆς:

«Ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς χρονολογικῆς σημειώσεως ἐπὶ τῆς
ὑπὸ τῶν Βενετῶν ἀλώσεως τῶν Ἀθηνῶν.

Τὴν σημείωσιν ταύτην ἔδειξέ μοι ὁ κ. Λαμπάκης καὶ
ἀμέσως εἶπον ὅτι ἡ 9η Σεπτεμβρίου 1687 δὲν ἦτο ἡμέρα
Σαββάτω ἀλλὰ Παρασκευῇ. Καὶ τί μὲν εἶπεν ὁ συντάξας
τὸ φυλλάδιον «Σύμμικτα» ἀγνοῶ: (οὐδ' εὐθύνεται ὁ εὐρῶν
καὶ δημοσιεύσας αὐτήν), τότε ἠτιολόγησα τὴν ἀνακρίβειαν
τῆς ἡμέρας τοῦ μηνὸς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἑνε-
κα τῆς παρελεύσεως πολλῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέ-
χρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐγράφη ἡ σημείωσις.—ἦτο καὶ
εἶναι ἄρα μνημονικὸν λάθος. Ἀπόδειξις δὲ ὅτι ἐγράφη μετὰ
παρέλευσιν τοῦλάχιστον πλείω τῶν ἑξ μηνῶν εἶνε αὕτη.

Ἄπανα ἡ σημείωσις ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐγράφη 1)